

В.І.Співак

III Всеукраїнська науково-практична конференція “Проблеми девіантної поведінки: історія, теорія, практика”

Соціально-економічні зміни, що відбуваються у нашій країні протягом останніх років, призвели до певних негативних психологічних наслідків як масового, так й індивідуального характеру. Різке порушення звичного стереотипу життя, втрата “старих” і відсутність “нових” ідеалів, політико-економічна нестабільність суспільства розглядається в якості основних причин тих психічних станів, які з психолого-психіатричної позиції позначаються як “криза ідентичності”, “соціально-стресові розлади”, “іраціональна деформація суспільної свідомості”, “перехідний потребнісно-мотиваційний стан”. В руслі цього науково-дослідницького напрямку розвивається і концепція саморуйнуючої поведінки (з відхиленням), що перинно орієнтована на підлітковий контингент.

Основними передумовами для створення цієї концепції стали такі широко розповсюдженні в нашому суспільстві негативні явища, як нездоровий спосіб життя, зростаюча алкоголізація та нікотизація всіх прошарків населення, ріст криміногенності, делінквентна поведінка (включаючи сексуальні девіації), втеча від соціально-конструктивної діяльності та ін. В широкому смислі слова мова йде про різноманітні види поведінки з відхиленням, дослідженню яких і була присвячена конференція “Проблеми девіантної поведінки: історія, теорія, практика”, яка проводилась у Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка 26–27 травня 2011 року. Співорганізаторами її виступили факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології університету та відділення психології, вікової фізіології та дефектології Інституту імені Г.С.Костюка НАПН України.

Організаційний комітет конференції очолив доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України, директор Інституту психології імені Г.С.Костюка С.Д.Максименко та ректор Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка кандидат історичних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України О.М.Завальнюк. Співголовами конференції були обрані Н.В.Чепелева, доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора Інституту психології імені Г.С.Костюка, С.І.Болтівець, доктор психологічних наук, професор, заступник директора Інституту психології імені Г.С.Костюка, Т.С.Яценко, доктор психологічних наук, професор,

академік НАПН України, директор центру глибинної психології Республіканського вищого навчального закладу “Кримський гуманітарний університет”, О.В.Кеба, доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Н.Ю.Максимова, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, В.І.Співак, кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Л.А.Філоненко, кандидат психологічних наук, старший співробітник лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, Ю.В.Сербалюк, старший викладач кафедри соціальної педагогіки і практичної психології факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, О.В.Максим, молодший співробітник лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, Я.М.Раєвська, аспірантка Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України.

Відкриваючи роботу конференції, з вітальним словом до її учасників звернулися О.М.Завальнюк та С.Д.Максименко, які висловили сподівання щодо ретельного вивчення кола проблем, окреслених тематикою конференції та активного та зацікавленого обміну думками, досвідом в ході пленарного та секційних засідань, роботі круглих столів та майстер-класів.

Особливий інтерес учасників конференції викликали доповіді знаних науковців, які виступили на пленарному засіданні.

Зокрема, у своїй доповіді, доктор психологічних наук, професор, академік АПН України С.Д.Максименко чітко окреслив основні психологічні чинники корекції девіантної поведінки неповнолітніх та їхній вплив на розвиток особистості в даному віці.

Доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України Н.Ю.Максимова ознайомила присутніх з принципами роботи з девіантами в процесі їх адаптації до сучасного соціокультурного середовища.

Крім того, на пленарному засіданні зі своїми доповідями виступили: С.І.Болтівець – доктор психологічних наук, професор, заступник директору Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України “Психогігієна осо-

бистості фахівців, що здійснюють психологічну корекцію дітей з девіантною поведінкою”;

Т.С.Яценко – доктор психологічних наук, професор, академік, НАПН України, директор центру глибинної психології Республіканського вищого навчального закладу “Кримський гуманітарний університет” “Глибинні психологічні витоки девіантної поведінки”;

О.І.Власова – доктор психологічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри психології розвитку КНУ імені Тараса Шевченка “Невдало соціалізована особистість як об’єкт ресоціалізації”;

С.І.Яковенко – доктор психологічних наук, професор кафедри юридичної психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ “Правові та психологічні особливості допиту неповнолітнього свідка”;

В.В.Третяченко – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Далі робота конференції проходила в режимі секційних засідань:

секція 1 “Теоретичні аспекти проблеми девіантної поведінки”;

секція 2 “Проблеми соціалізації особистості та вікові перспективи девіантної поведінки”;

секція 3 “Проблеми корекції девіантної поведінки”.

Під час обідньої перерви учасники конференції мали можливість здійснити екскурсію до музею університету, де вони ознайомилися з минулим та сучасним, вагомими здобутками та планами на майбутнє університету.

Згідно програми конференції після обіду учасники продовжували працювати у секціях, після чого мали можливість взяти участь у проведенні майстер-класів: “Метафоричні форми глибинного пізнання (робота з каменем, тістом, іграшкою та малюнком)” – керівник Т.С.Яценко, доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України;

“Сучасні психотерапевтичні методи в роботі з психосоматичними розладами – керівник О.М.Вербицька – тренер міжнародного інституту розвитку, консультант з питань практичної психології (м.Москва);

Асоціативні методи в роботі з психологічною травмою – керівник І.Ф.Манілов, кандидат психологічних наук, провідний науковий співробітник лабораторії психології соціального дезадаптованих неповнолітніх інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України.

У вечірній час учасники конференції здійснили екскурсію по Старому місту.

27 травня конференція продовжила свою роботу у секціях, після чого на заключному пленарному засіданні на чолі з Н.Ю.Максимовою, доктором психологічних наук, професором, завідувачем лабораторії психології соціально дезадаптованих неповнолітніх інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України були підведені підсумки її роботи та прийняті ряд важливих рішень, які стосувалися визначення поняття девіантної поведінки та випрацювання єдиної термінології, а також значна частина часу засідання була надана обговоренню сучасних методів психологічної корекції в роботі з девіантами та наміченню перспективних напрямків дослідження в галузі девіантології.

Загалом, в роботі третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції “Проблеми девіантної поведінки: історія, теорія, практика” взяли участь 118 науковців та практиків у галузі психології вивчення проблем девіацій, серед яких 8 докторів та понад 40 кандидатів психологічних наук з 15 вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації України.

Наприкінці роботи конференції її учасники відзначили успішну роботу організаційного комітету, особлива подяка від учасників конференції була висловлена на адресу керівництва університету і, що є надзвичайно важливим, було схвалено практику необхідності щорічного проведення науково-практичної конференції з обраної тематики з метою обміну інформацією, апробацією результатів теоретико-експериментальних досліджень, а також визначення перспективних напрямків досліджень в галузі девіантології.

Одержано 3 червня 2011 року